

Таким чином, конкурентна політика є важливим стимулюючим засобом підвищення соціально-економічної ефективності та створення сприятливого клімату для сталого інноваційного розвитку країни. Конкурентні правила ринкової поведінки для всіх суб'єктів господарювання сприяють встановленню прозоріших відносин між ними, а отже, стимулюють процеси детінізації та дебюрократизації вітчизняної економіки. Лише в умовах повноцінної конкуренції буде підвищуватися конкурентоспроможність національних товаровиробників [2].

Конкурентна політика держави покликана сприяти розвитку конкуренції Харківського регіону на ринках товарів та послуг, стимулювати створення і розвиток цивілізованого конкурентного середовища і конкурентних механізмів. Пріоритетним у сфері конкурентної політики повинно стати створення умов для розвитку конкуренції, зокрема, завдяки розвитку ринкової інфраструктури та підтримки інновацій.

Література.

1. Дерій Ж. В., Зосименко Т.І. Формування конкурентної політики держави на засадах інституційної архітектоніки / Ж. В. Дерій, Т. І. Зосименко // Регіональна бізнес-економіка та управління. – 2013. – № 1 (37). – С. 15.
2. Уманців Ю.М., Міняйло О.І., Косик В.І. Механізм економічної політики: Навчальний посібник / Ю.М. Уманців, О.І. Міняйло, В.І. Косик. - Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. - 436 с.

ОЦІНКА ТОВАРНОЇ СТРУКТУРИ І ОБСЯГІВ ЕКСПОРТУ ТА ІМПОРТУ УКРАЇНИ

Тімченко В. І., студентка

Науковий керівник: Тімченко О. Д., ст. викладач

Харківський державний університет харчування та торгівлі

В основу міжнародної торгівлі покладено відмінності між країнами в забезпеченості економічними ресурсами, а також у рівні ефективності виробництва різних видів продукції, що визначається наявними технологіями та досягнутими масштабами виробництва. Тому міжнародна торгівля вважається інструментом, що дозволяє виробникам подолати вузькість внутрішнього ринку і розширити обсяги доходів завдяки експортним поставкам, а споживачам – задовольнити потреби у необхідній продукції за рахунок імпорту [1]. Одним з показників розвитку зовнішньоекономічної діяльності країни є оцінка товарної структури і обсягів експорту та імпорту.

За даними Держкомстату проаналізуємо товарну структуру зовнішньої торгівлі України за січень - серпень 2015 рік [2].

Найбільшу питому вагу у структурі експорту України за січень - серпень 2015 року займають такі групи товарів, як недорогоцінні метали та вироби з них (27,0%), продукти рослинного походження (19,0%), машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання (10,1%), мінеральні продукти (8,6%),

жири та олії тваринного або рослинного походження (8,4%), продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості (6,1%). Перераховані групи товарів займають близько 80% у структурі експорту України.

Щодо структури імпорту товарів, то тут найбільшу питому вагу мають такі групи товарів, як мінеральні продукти (33,6%), машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання (15,1%), продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості (13,5%), недорогочінні метали та вироби з них (5,3%), засоби наземного транспорту, летальні апарати, плавучі засоби (4,2%). Перераховані групи товарів займають у структурі імпорту України більш 70%.

Визначивши товарну структуру експорту та імпорту товарів, необхідно проаналізувати обсяги експорту-імпорту товарів за регіонами України за січень - серпень 2015 рік [2].

Найбільший обсяг експорту в Україні здійснили місто Київ (22,2%), Дніпропетровська (18,1%), Донецька (10,2%), Запорізька (8,0%) та Харківська (3,4%) області.

Найменший обсяг товарів за цей період експортували Чернівецька (0,3%) та Луганська (0,4%) області. У порівнянні з аналогічним періодом попереднього 2014 року обсяги експорту зменшилися по всіх областях України, окрім Тернопільської (з 0,7 до 0,8%). Найбільше зменшення відбулося в Донецькій (з 15,6 до 10,2%), в Луганській (з 3,5 до 0,4%) областях. Це пов'язано з тим, що на території цих областей певний період проводиться антитерористична операція, що викликало падіння даного показника та економіки в цілому.

Найбільший обсяг імпорту в Україні за січень - серпень 2015 рік здійснили місто Київ (36,9%) а також Дніпропетровська (8,5%), Київська (6,5%), Львівська (4,1%), Донецька (3,4%), та Одеська (2,8%) області. Найменший обсяг товарів імпортували Херсонська (0,4%), Кіровоградська (0,3%) та Чернівецька (0,2%) області. У порівнянні з 2014 роком обсяги імпорту зменшились по всіх областях України, що є досить негативним моментом в зовнішньоекономічній діяльності країни.

Проаналізувавши обсяги експорту-імпорту товарів за регіонами України за три квартали 2015 року, ми бачимо незначні зміни, порівняно з 2014 роком. Найбільший обсяг експортно-імпортних операцій в Україні здійснюють одні і ті ж області протягом років. Тобто ми спостерігаємо проблему у тому, що певні області постійно розвиваються, а останні залишаються недостатньо розвиненими економічно, особливо у сфері міжнародної торгівлі.

Розгляд та аналіз викладених вище даних зумовлює необхідним пошук шляхів вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств. Ми проаналізували існуючі пропозиції щодо цього питання та прийшли до висновку про те, що навіть тим українським підприємствам, які поки активно орієнтовані на внутрішній ринок або знаходяться на самому початку своєї міжнародної діяльності, корисно визначити тип своєї міжнародної конкурентної поведінки.

Зараз, коли економіка України знаходиться у кризовому стані, успіх при реалізації експортного потенціалу може бути досягнутий лише при орієнтації галузевих комплексів і підприємств на випуск тих видів конкурентоспроможної продукції, особливо високих технологій і послуг, що зможуть знайти свої «ніші» на зовнішніх ринках. Останнє, по суті, обумовлює необхідність докорінного відновлення основних фондів у стислі терміни, стимулювання розвитку наукоємних технологій, превалюючого випуску товарів із високим ступенем обробки.

Отже, актуалізація зовнішньоекономічної діяльності – це ще один з етапів формування міцної та привабливої вітчизняної економіки. І, враховуючи результати проведених досліджень, можна дійти висновку, що існують підстави вважати, що українська економіка має шанси прийти до загальноекономічної цілі: відповідність всім вимогам сучасної світової ринкової економіки.

Література.

1. Мельник Т., Пугачевська К. Імпортоспоживання в Україні: масштаби та тенденції // Вісник Київ. нац. торг.- екон. ун-ту. – 2014. - № 4. – С. 5–19.
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

ШЛЯХИ НАПОВНЕННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Варнік В. А., студент

Науковий керівник: Кучумова І. Ю., к.е.н., доцент

Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Державний бюджет, завжди був актуальною темою для дослідження. На сьогоднішній день існує багато досліджень, як в зарубіжній, так і у вітчизняній літературі. Чимало науковців займалися вивченням проблематики даної теми, бо формування державного бюджету є основним завданням влади країни. Завдяки йому забезпечується розподіл і перерозподіл валового внутрішнього продукту між галузями економіки, територіями та населенням, задля підвищення добробуту громадян і підвищення ефективності економіки. Треба формувати стійкий, збалансований бюджет, задля вирішення таких проблем: тінізація державної економіки; велика кількість податків та зборів, що значно погіршують становище підприємств та установ та дефіцит державного бюджету. Тому необхідне якомога швидке вирішення проблеми фінансової стабілізації держави – виходу з економічної кризи та створення загальнодержавної стабілізації.

Проблематикою формування доходної частини бюджету займалися багато вітчизняних вчених, а саме: В. Гейц, Б. Кваснюк, А. Гриценко, І. Радіонова, В. Федосов, В. Базилевич, І. Луніна, О. Василик, І. Алексеєв, С. Юрій, М. Білик, В. Опарін, І. Зятковський, І. Бланк. Також чимало зарубіжних вчених займалися проблемами використання та формування державних фінансових ресурсів, такі,